

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1.
sz. L. em. (Király-
utca sarkán).

Kiadóhivatal:
Wolf M. könyv- és
papírkereskedése-
ben, Király-utca,
Hattyú-épület.

Megjelenik vasár-
nap kivételével
minden nap este 5
órakor.

PÉCSI UJSÁG

(„PÉCS”)

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:
Helyben:
Egész évre. 10.—
Egy hóra. . . 1.—
Videkre:
Egész évre. 12.—
Egy hóra. . . 1.20
Egyes szám ára
Pécsett 4 kr., vi-
deken 5 kr.
Egyes számok
kaphatók minden
lapelérőnél.

Pécs, 1894.

Vasárnap, június 24.

150. (1213.) szám.

Az orvosok és természetvizsgálók XXVII. vándorgyűlése.

Még csak rövid egy hét — és július elsajén az orvosok és természetvizsgálók városunkban gyűlékezni fognak. Városunkban, hazánk legnyugatibb részében föl fog lobbanni a tudomány fátylaja, melynek fénye az ország minden részéből egyesíteni fogja a tudás embereit, tekintet nélkül a nemzetiségre és vallásra. Mint ősidőkben a sivatagban a világosság fénye egyesítve tartotta és haladásra buzdította a népek kiválasztottjait, úgy ma is az összemberiség sívár világában, a sok ország és népfaj, a sok nemzet és vallás egy közös irányban egyesülnek, törekvésük is egy nagy célnak elérésére irányozvák és ez a tudomány; ennek világító fátylaja lebeg előttük, ez egyesíti, összetartja őket, haladásra buzdítja azon kifizűtt közös nagy célnak elérésére, hogy megszerezhessék azon kincseket, melyek hazánk boldogságára, a társadalom javának előmozdítására szolgálnak és leküzdeni azon bajokat, melyek kárára vannak, melyek ezen javak elérésében akadályozók.

Az együttérzés, az összetartás ezen nemes érzete legszebb kifejezé-

sét nyeri a tudományos társulatok gyűlékezeteiben. A tudomány érdekében emelt szó a politika, a vallás, a nemzetiség hullámzásaitól menten túlhangozza ezek viharos kifakadásait és az ellenző nézetekre engesztelőleg, fölvilágosítólag hat.

Hazánk szent földjén az orvosok és természetvizsgálók felszázados vándorlás után ismét Pécsre, Magyarország ezen legősibb városa felé tartanak, mely előttük vendégszeretőleg kapuit kitarja. Az ország minden részéből, a szélrózsa minden irányából a tudomány férfiai özönleni fognak városunkba és annak rohamos fejlődéséről, szépségéről és természetáldotta vidékünk bajaitól elbűvölve lesznek. A napvilág és színpompa fényében ragyogó természet fogja őket itt üdvözölni, tiszteltemelő földet fognak érteni, földet, melyet a kivivott szabadság és bajnokainak nyomdokai szenteltek; Zrínyi szelleme, a mohácsi vészidő búcs emléke meg fogja szállni szívüket és megilletődött hangulattal a tudomány győzelmes hatalmának kitért lobogója alá fognak sorakozni, hátat adva az Égnek, hogy ennyi viszontagság után a gondolat és beszéd szabadságában, a felebaráti szeretet és testvériség

őszinte nyilvánulásaiban élvezhetik a művelődés, a tudományosság ígéző gyönyöreit.

Az eddigi érdeklődés után itélve, bizonyára városunk közönsége hazafias lelkesedéssel fogadja és üdvözölni fogja a vándorgyűlés tagjait és örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy kifejezést adjon a tudomány iránti igaz hódolatának, azon őszinte tiszteletnek, melyely a tudomány jeles szakfőit, hazánk műveltségének kitért bajnokai iránt viseltetik.

Evvél csak az igaz hazafiság, a szívben gyökerező hazaszeretnek adóját rójják le, mert a tudományosság terén kifejtett ártveljes működés és a kivivott nagy eredmények, csak a haza javára, nemzeti vagyonának fölvirágoztatására, lakosságának boldogulása vannak irányozva. A bejelentett előadások, a szakavatott értekezések, a nagyfontosságú tárgyalások és tanácskozásmány nemcsak tudományos, de a gyakorlati életre is kiható értékkel fognak birni és városunkra is, melyet a vándorgyűlés ezidei tanácskozásának színhelyéül kijelölt, áramlani fog valami abból a diésőségből, melyet a szellem fény sugarai lövelnek, de tán egyet-mást értékesíthetünk is abból a nagy szel-

A „PÉCSI UJSÁG” tárcája.

Szegény emberek drámája.

Írta: Oláh Ida.

(A „Pécsi Ujság” eredeti tárcája.)

Elöl a házban koremsa volt s ott benn rekedt, borúzi hangon dalolta egy pár részeg mester legény „Temetőbe sirba vágyom.”

Tompán, elmosdott hangon jött ki a betett ajtón át a lustán, szentvelenül, inkább elmondott, mint eldalolt nótá; csak a cimbalmon egy-egy gvors futama vált ki élénkebben és tisztábban a zagyva hangtömegből.

Különb az a bágyadt, komor nyári reggel is hasonlított a koremsában elazotok mulatásához. Olyanforma kedvetlenséggel bontakozott ki a nap világos szürke felhőpangolyajából, mint egy negyvenedik születésnapját elért courtsiáne pihés ügyből.

Koszkedvű volt és mogorva. Hol el-takarta bágyadt orcáját egy-egy átlászó ködszerű fátvólba, hol meg beburkolta azt egészen, láthatatlannal, mint az első légyottjára siető tisztességes asszony.

Hátul a koremsa mellett, a kis udvari szoba küszöbén szintén ilyen szo-

moru hangulattal nézett a semmisségre Koczkané.

Még a három kis Koczka esemete is halkán, szomorúan építette a nagy akácia alatt a homokházat, minden szokásos sivatás, veszekedé, az irigységnek, az egymás körmeinek nyoma nélkül széles pofakéikön, ha egyik vagy másiknak jobban sikerült egy homok palota.

A palota építéséhez különben ma nem volt szerencséje egyik Koczkanak sem. Még csak az alakját nem tudták egy becsületlen ház alakjává esimálni, mindig olyan koporsó meg sirhat formát nyertek. Ninna, a tizenkét éves leány, könyvvel a kezében, az anyja háta mögöl komor pillantással nézte a fiuk muveit.

Egyszer oda kiáltott hozzájuk: jászatok egyebet, ne csináljatok koporsót! — Azután az anyjától azt kérdezte: anyám, folakasztják azt a ki lop?

Koczkané eszöndesen rázta a fejét. — Nem akasztják, de sok esztendőre elzárják. A kis leány elspadt.

— Há apuamit is sok esztendőre zárják el anyám?

Nem tudom.
Az asszony feje fáradtan esüggött előre s kimeredt szemekkel nézett a frissen tapasztott, homokkal behintett szoba földjére.

A szomszéd palánkon átszóllott valaki, — Jó reggelt szomszédasszony!

Koczkané eszöndesen köszönt vissza.

— Hát van baj, ugyi sok baj van? — hallatszott a palánk mögöl s azután látható lett a beszélőnek feje is, mikor feltudott kapaszkodni egy esomó venyige részére.

Ez Gombosné, a szomszéd suszternő volt.

Koczkané szomorúan intett: hogy van bizony, nagyon sok baj van.

— Látom; egész oda van a szomszédasszony. Pedig nem kellene azt olyan nagyon fölvenni. En Jezuskám! ki nem lop ma? Mindenki leltem. Még a polgármester is. Elmélszik a télen volt két esztendyre, milyen sokat beszéltek arról a teménytelen sok ölfúról a mit a polgármester adott el? Eladta leltem, föl is szedte érte a pénzt, de a maga zselbit nyövette el vele. Hát a Töröknek nagysága az árvek elnöke? Az árvek pénzöbe marokolt bele. Ezt mondom én igazán lopásnak! Kivenni a koldus szájából a kenyeret. Attól venni el a kinek nines. De attól venni el egy kiest a kinek sok? Hát mit tesz az? Mihez is nyult Koczka uram?

— Holmi rum, bor, dohány, kávé,

emi vagyomból, melyet a tudós férfiak kincsés tárházaiából, tanulmányaik és tapasztalataik alakjában, előttünk kitárni fognak.

Ha nem mást, érdeklődést fog kelteni a természetudományok iránt, sokan közülünk nagyobb lelkesedésre fognak buzdíthatni és a szerzett meggyőződés bensőségével nézeteiket terjesztetni, az elfogadott tanoknak követőket szerezni, az elismert tényeket fogékony kebleket találni és így kiinduló pontját képezni a társadalom hasznos fejlődésének, a haladó kor értelmes munkássága föllendülésének.

Előre is tehát halánkat fejezzük ki a vándorgyűlés vezetői és minden egyes tagja iránt azon kiffintésért, mellyel megjelenésük által bennünket részesíteni sziveskednek. A esékely élvezet, melyet szerény hajlékunkban nyújtani képesek leszünk, tán meg nem közelíti a más helyen nyújtottakat, de azon tudat, hogy Pécs város intelligens lakossága szívbeli eredő lelkesedéssel fogadja ritka vendégeit és örömet fogja találni abban, hogy a jelenlevők jól érzékelik magukat, ki fogja egyenlíteni a hiányt és a tudománytal rendesen párosult igénytelenség önájainak meg fog felelni. A város szintén ismert alkotókészséggel és viszonyaihoz mért bőkezűséggel méltányolja annyi orvos és természetudós egybegyűlésének ritka szerencsésjét, épen így városunk egyesületei is mindent elkövetnek, hogy a vendégek nyert benyomásai maradandó emlékké évtőljenek.

Mindaz azonban, a vándorgyűlés iránt városszerzte tanusított meleg érdeklődéssel egyetemben, azon reményre jogosít, hogy a vándorgyűlésnek a tudományosság és közművelődés érdekében kifejtett működését a

legjobb siker fogja koronázni és azért előre is hazafias örömmel üdvözlőjük a vándorgyűlést és annak összes tagjait!

Isten áldása kísérje őket városunkban!

Loewy Lipót dr.

Szavazás után.

Budapest, június 23.

Immár tehát harmadszori fölolvásában is elfogadta a főrendiház a házasságszabályi törvényjavaslattal.

E nagy esemény hatása alatt még folyton egymást érik az üdvözölő táviratok, melyek az országos közvélemény egy-egy részének örömet jelentik a szabadelvűpárt nagy diadalát fölött, melyet a haladás terén kivittak.

Nagy tövédség volna azt hinni, hogy e diadal az egyházon arattott. Az egyházak szabadságot Magyarországon nines számbavehető politikusi, ki csak legutólabról is érinteni akarná. Ellenkezőleg: szabad egyházakat akarunk az állam partatlan védnöksége alatt és ez elvnek megfelelően: szabad államot akarunk oly intézményekkel, melyek tisztán az állam közövel hajlatnak végre. Oly joga ez az államnak, melyet senki kétségbe nem vonhat és itt volt a végső ideje, hogy e jogával a magyar állam éljen. Az államban minden jog kutorfórisa a törvényhozás, mely egyedül az állami érdekeket ismerheti el irányadókat és ez állami érdekekből amint adhat jogokat, így föl is mondhatja, vissza is veheti azokat.

A főrendiház tegnapi szavazata a magyar államot visszahelyezte természetes jogaiba, mi nem ment egészen simán, minden harc nélkül és csak azt sajnáljuk, hogy a magyar állam e természetes jogának érvényesítését magyar mágnások és magyar főpapok ellenében kellett kivívni.

E harc epizodjaként tekinthető Vaszary Kólos hercegprímás mai főrendiházi szereplése, ki a módosítások egész özönét vette föl a részletes tárgyalás folyamán, mely módosítások azonban egytől-egyig elvi ellentétben álltak a törvényjavaslattal és így egytől-egyig elvetettek.

Jól tudjuk mi, hogy a primás módo-

sításait nem a törvényhozói szándék sugalta, hogy azok elfogadására a primás sem számított, nem számíthatott, és hogy e módosítások a papi állásból folytak inkább, mint a polgári és törvényhozi tekinetekből, de mégis: *felte szomorúnak tartjuk a herceg-prímás tegnapi szereplését.* Az az állás, melyet a hercegprímás betölt, oly magas, mondhatnók fenséges, hogy azt egy kisebbségi pártvezér szerepére összekötöni nagy liuba. Az egyházi álláspont védelme igen szép és lélekelmélő dolog, a papi kötelesség teljesítése előtt mindenkor kalapot emelünk, de azért Magyarország hercegprímása nem adhatja magát oda faltörökösnek, különösen midőn köz-tudomás, hogy a lefontendő föl gránit; és végre is: Magyarország hercegprímásának egy kissé körültekintőnek és óvatosnak is kell lennie, aki beszélni is tegeyen is, ha pedig kell: beszéltesen és tétessen mások által is. Szóval: Magyarország főpapjának egy kissé diplomatának is kell lennie, mert ha nem, hát nyomban érthető lesz, hogy a pápa az ő született követe mellett miért tart Bécsben külön nunciust.

Egyébiránt: a főrendiház szavazatával a szabadelvű párt legyőzte ellenfeleit. Engedjünk arany hídát a futó ellenségnek, de azért ne bizzuk el magunkat. Tartsunk össze és legyünk éberek, sportszirtok táborunkat és erősítsük, nehogy még egyszer rajtuk üssenek.

A nemzeti színház elmúlt éve.

— A „Pécsi Újság“ saját tudósítójától. —

Budapest, június 22.

A nemzeti színházban 1893. szeptember 1-jétől maig összesen 286 előadás volt, még pedig 232 béreltes és 50 béreltiszünetes előadás, rendkívüli és alkalmas béreltiszünetes 4, köztük 3 a színház nyugdíj-tézete javára, egy pedig Jókai Mór jubileuma alkalmából.

Eredeti darabok 136 estét töltöttek be, külföldiek 150-et. Műfaj szerint 65 tragédia, 95 középfajú színmű és dráma és 126 vígjáték került színrre; még pedig eredeti tragédia 37, idegen 28, eredeti dráma 36, idegen 59, eredeti vígjáték 63 s idegen ugyanannyi.

A lefolyt színházi évben összesen 11

ilyesmii hiányzik a Csorba ténsur magazinjából.

— Hm, hm! De nagy baj a kinek annyja van, mint a Csorba ténsurnak! Jól tette ha elvette. En is elvéném, ha előttem lenne.

— Hej, hej, dehogyan venné! Nem szabad azt. — Ezt már egy harmadik asszony mondta, egy himlőhelyes, osztrák színű asszony, a ki esőndes maszka lé-pésével észrevétlenül sompolygott be az udvarra.

Gombosné megvetéssel nézett a jövénnyre. — Még maga beszél vén sátny! Az igaz, hogy maga ügyesebben csinálja mint más, mert maga nem veszi el, hanem eladja.

A himlőhelyes areu asszonynak csak a szája széle görbült el egy kicsit, s a szeméit ördögi ártatlansággal vetette Gombosnéra.

— Ugyan, az olyan szegény ördög mint én mit tudna eladni?

— Jöjjön ide közelebb, majd meg-sugom mit? Zsindely van a háztetőn!

Gombosné nem tudott sütnögni, s a zsindely meghallotta a mit a vén asszonynak sugott: a becsületet!

Az ég felé vetette a szemét, Gombosné kacagott, leugrott a venyige részéről s Koczáné szomorúan nézett tovább is maga elé.

A vén asszony leült a kuszóba mel-

lett a földre s egy darabig hallgatott. Ninna a szeméhez vette a könyvet mintha olvasna, beljébe ment a szövegbe, de szemmel kísérte az asszonyt s folyvást mondogatta magába: ez az asszony becsületet áru. Vajon mi az?

Leült az ablak mellé, közel az ajtóhoz, figyelmesen nézett a könyvbe, de csak azért, hogy még figyelmesebben vigyázzon.

A gyermekek ravaszok. Kivált a szegény ember gyermekei. Ezek ravaszok akkor is, ha butak s akkor is, ha okosak. Ezt a nevelésök hozza magával.

A szegény mesterember, vagy parasztember gyermekének az az erkölcsi kátéja: Ha nem lopsz, ha nem akard a másét, becsületes vagy. Ha nem hagyod a magadét, okos vagy. Ez a két tétel az ő egész erkölcsi világuk.

Arra nem tanítja meg őket senki sem: hogy mit kell tenni az ördög elűzésére, ha az rosszra iszikéli s mit kell tenni, hogy a magadét ne hagyja akkor sem, ha más rövidül meg általa?

A szegény ember gyermeke olyan mint a szeder inda; oda fut és addig fut a mig néki tetszik.

Nem akadályozza meg utjában senki sem, nem igazgatja utját szerető bölcs kéz, nem fogja föl a lefelé futó indákat, hogy fölfelé irányítsa, vedkáróhoz kösse,

a szegény, neveletlen ember gyermeke lennt marad a földön a porban.

De azért gondolkodik ő is a maga módja szerint. S a mig gyermek, addig a gondolkodása megfelel a nevelt gyermek gondolkodás módjának.

A gyermek nem tud örvelni, nem tud okoskodni, csak képzélni. Hanem képzélni aztán minden rangu gyermek tud, esakhogy az egyik több s a másik kevesebb fantáziával.

Ninna ült s nézett erősen a könyvbe és várta mit fog beszélni az öreg asszony.

Ez sokára meg is szóllat, de olyan lassan, olyan figyelve beszélt, hogy a gyermek nem hallott semmit.

A mit az anyja felelt réá, azt hallotta. De erre nem volt kíváncsi. Ismerte már, tudta, hogy történt az az ő szegény-letes dolguk, elmondta már magának százszor is, pirult is, sirt is miatta, szegyelto magát s már harmadik napja az iskolába sem mert fölmenni.

Ugy volt az az ő szomorú, szegény-letes történetük, hogy: az alya egyértett a Csorba fűszeres darabontjával s ez ellátta Koczák mindazzal az ura magazinjából, a mi ott csak létezett.

Koczka ezt a sok zűvészéget viszont azzal halálta meg, hogy a mestertől a hozzá dolgozni járt, ellopta a sok szép posztót s a darabontnak olyan nyalka magyar ruhát varrt ezekből, hogy a nagy

ujdonságot adtak elő: 6 eredeti, 5 idegent. Az eredetiek a következők:

Miniszteri tárcza, vigj. 3 felv. Almásy Tihamértől. A papa, vigj. 3 felv. Berezik Árpádtól. Rafael, dráma 4 felv. Váradi Antaltól. Szülői ház, Az ideál, Karcazától, Katonásan Andreánszky Jenőtől. A baba, boházot 3 felv. Szeisétől és végül Herzeg Ferencz 3 felv. boházata A három testőr.

Idegen ujdonságok: Sappho, Grillparzer-től. Otthon, Sudermantól. 231. cikk, Feriertől. A képzelt beteg, Moliéretől és Bombignaci képviselő, Bissontól.

Új betanulással és szerezpózással 10 darabot adtak. Maróth bánt Vörösmartyól. Manliás Miniszer és Könyves Kálmán Jókaitól. A mama Szigligetől, az idegenek közül Tudor Mária Kugo Viktortól. A fehér hajszál Feuilletől. Nők harca Seribetől, Dóra Sardontól, Figaró házassága Beaumesdántól, Kaméliás hölgy Dumastól.

A legtöbb előadást Herzeg Ferencz három testőre ért meg, 12-szer adták, Rafael 11-szer, Az ember tragédiája 9-szer, a Szülei ház, Ideál, Katonásan (együtt adva) 7-szer, Otthon 8-szor, Kaméliás hölgy 7-szer, Tudor Mária és Sappho 5—5-ször. Az eredeti szerzők közül szerepeltek: Almási Tihamér (2 darabban) 5 estén, Andreánszky Jenő (8 darabban) 7 estén, Bartók Lajos (3 darabban 5 estén), Berezik Árpád (5 darab) 9, Csiky Gyergely (8) 16, Dóczi Lajos (4) 4, Dobos Lajos 1, Gabányi Árpád (2) 3, Herzeg Ferencz (2) 22, Jókai Mór (4) 5, Katona József 4, Karcaz Vilmos (3) 15, Kisfaludy Károly (3) 2, Madách Imre 9, Murai Károly, (3) 5, Rákosi Jenő (2) 5, Széchy Ferencz 3, Szigligeti (7) 9, Szigeti József, 1 graf Teleky József 1, Váradi Antal (3) 15, Vörösmartyó (1) 2 estén. Az idegen klasszikus darabok közül Shakespeare 7 darabja 11-szer, Molière 4-szer, Hugó Viktor 1 darabja 6-szor, Beaumarchais 2 darabja 5-ször, Schiller 2-szer, Göthe 1-szer, Lessing 1-szer, Grillparzer 2 darabja 8-szor, Sophokles 2-szer, Moneto 2-szer szerepelt e műsoron. Az idegen klasszikusok tehát 42 estét töltöttek be, úgy, hogy minden hétre esett egy-egy idegen klasszikus előadás.

A nemzeti színházon kívül a személyn az évjáráshoz rendezett 49 előadásban is vésztett s az operában is volt

3 előadás, még pedig a színház nyugdíjintézte, Paulay Ede árvái javára és a horvát képviselők tiszteletére rendezett diszlokádásokon. A lefolyt évben két vendég is szerepelt a színházban, Molnár László és Fenyvesi Emil.

Az egyes tagok föllépteinek száma ez volt: Cs. Alsószeg Irma 59, Csillag Teréz 92, Fái Szerén 29, Felekiné 47, Györgyné 69, Helvey Laura, 44, Hegyesi Mari 61, Jászai Mari 51, I. Gaal Irma 35, Kezenci Irén 90, Boér Hermin 46, Láncey Ilka 78, Lendvaié 51, P. Markus Emma 60, Maróthy Margit 8, Nagy Ibolya 69, Rákosi Szidi 50, Szacsayné 62, Sz. Prielle Cornelia 22, Tolnaié 87, Vízvári 74, György Ilona 69, Meszlényi 56, Palotai P. 47, Török Irma 30, Székely Kornéla 38-szor lépett föl. A férfiak közül Ahonyi 132, Császár 132, Egressy 107, Faludy 143, Gabányi 122, Gyenes 127, Hetényi 147, Horváth 103, Körösmézei 75, Latabár 161, Mátrai 120, Mihályfi 137, Nádai 114, Pálfi 63, Pintér 83, Sántha 111, Szacsay 63, Szigeti Imre 73, Szigeti József 15; Tóth Imre 122, Ujházy 111, Vízvári 110, Zilahy 133, Beresényi 104, Somló 54, Ivánfi 31 estén léptek föl.

A magyar orvosok és természetvizsgálók pécsi vándorgyűlése.

Miniszterek. A kormány is élenk érdeklődést tanusít a pécsi vándorgyűlés iránt. Így báró Eötvös Lorant az új vallás és közoktatásügyi miniszter, midőn nála az orvosok és természetvizsgálók jelentkeztek azon célból, hogy ott az új állásban adóvöljöljek, igen melegen érdeklődött nemcsak az egyesület, hanem a pécsi vándorgyűlés iránt is, azon óhaját fejezve ki, miszerint küldjék be neki a részletes programot is. *Iheronymi* Karoly főügyminiszternek pedig Chyner miniszteri tanácsos referál az ügyek állása felől, sőt a miniszter kitalásba helyezte a gyűlésen való megjelenését is, ha csak egyes politikai események meg nem gátolják ott ebbsli szándékában s így érkezése ha nem is bizonyos, de legalább is valószínű.

Emlekkönyv. Azon helyzetben vagyunk, hogy olvasóinknak már röviden referálhatunk a megjelent „Emlekkönyv” felől, míg kimerítőbb részleteket későbbi számainkban fogunk hozni. A mű maga

26 oldalra terjed s teljes címe: „Emleklapok Pécs sz. kir. város multjából és jelenéből. Az orvosok és természetvizsgálók XXVII. vándorgyűlése tagjainak felajánlja pécs város közönsége.” Szerkesztette dr. Ágh Timóth, főgimnáziumi tanár, a vándorgyűlés titkára és nyomott *Taizs* Józsefnél. A munka maga a modern tudomány színvonalán áll. Roppant fáradságúak vannak az egyes adatok összegyűjtve, feldolgozásuk pedig valódi tudományos becsesl bir. Minden benn foglaltatik a nagybecsű műben a mit várunk a tudomány, ipar és kereskedelem terén felmutathat, meg pedig oly részletesen és annyira kimerítően, miszerint tudományos munkánkban valódi kútfóruossal szolgálhat. A mű szerkesztésében több szakember vett részt és a munkatársak névsora a következők: dr. Czirer Elek, Döbrössy Alajos, dr. Geze Péter, Gianone Virgil, dr. Johann Béla, Incédy Dionés, Jilly Alajos, dr. Kasza József, dr. Kaufmann Ernő, Kiss József, dr. Kelemen Mihály, Kleidlor Ferenc, Kovács István, Lenkei Lajos, dr. Loewy Lipót, Mattyasovszky Jakab, Rauch János, Requinyi Géza, Reberics Imre, Schneider István, Szigriszt Lajos, Suha Rezső, Vörös Mihály, Vierter Béla, Wurster Antal és dr. Wajdits Alajos. Természetesen az orozslan rész dr. Ágh Timóthot illeti, ki önnagya munkásságán kívül az összegyűjtött anyaghalmaszt egyszersmind rendezte is. A mű 4 nagy részre oszlik, melynek ismet több kisebb alosztálya van. Az I. rész Pécs város valamint Baranyamegye történelmét tárgyalja, meg pedig nemcsak a szaraz történelmi adatok vannak felsorolva, hanem a kultura fokontekni fejlődése is igen érdekesen van jellemezve, végül ethnologiai és ethnografiai adatok a város és megye népességét, annak viseletét szokásait, babonáit stb. illetőleg. A II. rész a természetudósokat érdeklí leginkább, a mennyiben a munka e része ugyszóval a vármegye természetrajzi monographiaját képezi. Fel vannak emlitve az előforduló állatok, növények és ásványok valamint a geologiai viszonyok a hegységsek és síkságok keletkezését illetőleg. A III. rész orvosi és közegészségügyi közlemények foglalják el. Mindenek előtt a népmozgalmi adatok vannak felsorolva úgy a születés valamint a halalozas és ezeket okai szrint. Az itt összegyűjtött igen érdekes és

szál legényre senki sem mondta volna, hogy Mitzu névre hallgat.

Koezka szegény ember volt, egy divatját mult mesterséggel, — magyar szabó volt az árva — s olyan rosszul ment a mestersége, hogy el kellett szegődnie legénynek s tizenöt forint havi keresetből tartotta el hatod magát.

Szegény volt és a szegénynek szegény a szerencséje. Rajta vesztett a lopáson.

Az igaz, hogy a polgármester is loppott, mint a hogy Gombosné mondta, de azért a polgármestert sem el nem zárták, sem ki nem lökték az uri céhből, sem a mesterségét el nem vették, maradt továbbra is polgármester.

Az árva Koezka meg, ha kiszabadul a börtönből, kilökik a céhből, nem kap több munkát, kikerülök az utcán barátaí, kiesüfolják, megvetik, a családja meg éhen hal.

Mikor mindezt a legnémesebb színekkel lefestette Koezkáné előtt a vén osztrák színű asszony, hogy is lesz, mint is lesz, ha két-három év mulva kieresztik a börtönből az urát, meg még addig is, Koezkáné kétségbeesetten kiáltott föl:

— En Istennem, én Istennem! Háit megyek?

A vén Mesalina ezt a kérdést várta. Mosolygott s még halkabban suttogva,

hogy a gyermek semmit sem hallhatott, hajolt az asszony felé.

— Mit tegyen? Azt, a mit minden asszony megtenne, ha az ura ilyen vesztélyben lenne.

Az asszony esodálkozva nézett a kisértő sátánra.

Ez tovább suttogott.

— Csorba ténsurnak mindig tetzett az asszonyság. Menjen el hozzá, kérlelje, majd meglássá megtesz az mindent; tetszik az asszonyság neki. Az egész nem nagy dolgot. Az az ur meg olyan áldott jó ember. Akár estére is elmehtene hozzá.

Koezkánéval forogni kezdett a világ. A szeme elhomályosult, a feje meg neki szédült, aztán sápadtan, dült areal ugrott föl a kúszóbórl.

— Hallja maga! — szolt a vén asszonyszhoz s a hangja fulladtan, reszketve hangzott, — takarodjék innen, mert leutóm a lábáról. Szegény vagyok, de becsületess asszony. Négy gyermekem van. Takarodjék innen.

A vén asszony elment, Koezkáné nem látta két hétig. A harmadik héten egy pár nappal az ura elítélésé előtt, az egyik kis fiát egy reggel elküldte a vén asszony után.

Nem jött el. Azt üzenté: a honnan kikérgettek, oda nem megyen be. Haragszik nagyon.

Délután elküldte a másik fiát, azt izente vissza, a mit reggel izent.

Máspan a kis leányt küldte el hozzá. — Nagyon megessét a szive rajtok, megbocsáts s eljött. — Ezt mondta Koezkánének, mikor a kis leánynyal megérkezett.

Koezkáné bevitte a vén asszonyt a szobába s Nimmát kiküldte onnan.

Ez kiment az udvarra s leült kint a szoba ablaka alatt a földre. Ott a vékony ablaklátkákon át minden szó kihallott, a mit a két asszony beszélt.

— Holnap lesz az ura tárgyalása — kezdte a vén asszony.

— Holnap; — hallatszott Koezkáné megtört, remegő hangja.

Kis ideig hallgattak s azután Koezkáné kezdett a szóhalgathoz.

— Ugy-e, magát a ténsur küldte a multkor hozzám?

— Az. — Felette szemtelenül a vén asszony.

— Istennem! Istennem! — jajgatott Koezkáné — hisz ez borzasztó.

— Nem találok benne semmi borzasztót — mondta a vén asszony. — Mi az? Semmi, a mit tennie kell az asszonyságunk, hogy megszabadítsa az urát, az éhhaláltól megmentse a gyermekeit. Hisz nem lény már. Egy asszony! Nagyszerű.

A ténsur még az urának is helyet fog

becses anyagalmazra lesz alkalmunk még részletesebben visszatérni. Utána a talajviszonyok „a lakás és élelmezés” vannak jellemzőek majd közegészségügyi berendezések és az erre vonatkozó intézkedések. A IV. rész vége a kulturális viszonyokat: iskolák, egyesületek, jótékony intézeteket stb. tárgyalja, úgy szintén a gazdaságot, építkezést, kereskedelmet és ipart. Vendégeink e mából tökéletesen meg fogják ismerni a mi viszonyainkat, míg mi, pestiek, csak elismeréssel alóhatunk a mi területi iránt. Részletesebb kivonatokat feltartunk magunknak lapunk későbbi számainra.

A budapesti kórházak kilendőitől gyantán a következők résznél tanárok, résznél főorvosok vannak bejelentve: dr. Schwimer Ernő, dr. Báron János, dr. Batizfalvy Samucl, dr. Szénássy Sándor, dr. Leichtenberg Kornel, dr. Verebelyi László, dr. Donath Gyula, dr. Vidor Zsigmond, dr. Hegedűs János, dr. Prochnow József, dr. Kuthy Dezso.

Az országos statisztikai hivatalról dr. Thirring Gusztáv fogja képviselni, míg az országos síket-neműk intézetérszéről dr. Scherer István és dr. Szentes Zsigmond jönnek le, mindketten felolvasást tartanak a síket-neműkről.

Kirándulások. A gyűlés befejezése után történik a kirándulás az Aldunára, melyre a részvételi díj 50 frt, beleértve az utazást és a teljes ellátást. A részvételi szándékozók ébbeli szándékukat a pécsi titkárság jelenthetik be, kötelesek azonban előleg gyantán 20 frtot befizetni. E kirándulásra eddig a következők jelentkeztek: Simon Ferenc főgimnáziumi igazgató és neje Szászváry, Pultz kir. táblai bíró Pécs, dr. Terray Lajos orvos Breznobánya, Terray István és fia gimnáziumi tanuló Likér, Szuli János ügyvéd és fia Aladar Pécs, Peter János főreáliskolai tanár Pécs, Streicher József plébános Nemet-Bóly, dr. Agh Timoth tanár Pécs, dr. Béla Pál orvos Budapest, Deutsch Zsigmond joghallgató Budapest.

HIRROVATUNK.

Pécs, június 23.

— **Személyi hír.** *Dulanszky* Nándor dr. megvált püspök tegnap este a gyorsvonattal Budapestre Pécs megkerülésével

adni vághat. Meg lesznek mentve, jólben lesznek, így meg mind fölfordulnak az éhségtől, mint a mérget bevett patkányok. Beesületes! Nyugszera! Azért lehet beesületes, szeretheti az urát, szeretheti a gyermekeit.

— Istenem, Istenem! — sopánkolóti Koezkné, — hisz nem is vagyok szép.

— Az öreg asszony undokul kaeagott. — He-he-he! Tudja is azt az asszonyosság. Hány esztendő?

— Harmine.

— He-he-he! Harmine öves. Egész fiatal. Szép nagy szőke haja van, finom, pulha s olyan bőre, mint egy herekizs- asszonynak. Aztán milyen karja, milyen csipője van! He-he-he! Holnap lesz a tárgyalás, ma estére ott kell lenni a térsurnál.

Koezkné nem szolt semmit, jött, ment, alá s föl a szobában, lázasan, nagy léptekkel s közbe kínosan sóhajtott.

Az öreg asszony fölállt, hogy menjen s kérdőleg nézett Koezknéára.

Ennek nem akart a szó ajakára jönni.

— Hát mit mondjak? — kérdezte az asszony, megokolva a hallgatást.

— Ott leszek, — felelte halkan, szélesülvé Koezkné.

A gyermekek kivánsák és képzé- lődők. A szegény ember gyermekének

Dombóváron át egyenesen Hidasdra, on- nőt pedig kocsin Nadasdra utazott, hol hosszabb ideig fog pihenőt tartani.

— **Apponyi Géza** gróf, a pécsi kath. kör vi- séli elnöke ma reggel Budapestről Pécsre érkezett, hogy a kör mai megnyitónál- népélyn jelen lehessen. A vasutnál *Hann*y Gábor kanonok fogadta a kör vendégét.

— **A pécsi kir. itéletábla elnöke — elhelyezése.** Mint értesülünk a pécsi kir. itéletábla elnöke *Blaskovics* István legközelebb megvált ezen állásától, hogy Budapestben egyik *el- söréndü igazságszói állást foglalja* el.

— **Katonai hír.** *Novotarszky* Miksa tartalékos honvéddeladnagy szolgálati ide- jének teljesítése után a honvédelmi mi- niszter leírta szornit a honvédség kötele- kéből előléptetőt.

— **Kinevezés.** A pécsi királyi tábla elnöke *Vásárhelyi* István vezetett joghall- gatók a kir. tábla területén díjas joggya- korokát nevezte ki.

— **Ordinálás Nadasdon.** Az idei pap szentesítés, mint már megirtuk, Nadasdon történik meg, s három napig tart. Az első napon alszépappá, a második napon szer- pappá, a harmadikon aldozópappá szentesítik a fővendéket. Összesen 17-en vannak a felszentelendők és pedig hat szent. Ferenc rendi (köztük három bosznita) és tizenegy seminarista. A felszentelendők a követ- kezők: *Dujmovics* Zs., *Polgár* J., *Ried- linger* D., *Abraham* I., *Heckenberger* K., *Bódy* I., *Trinn* J., *Palkó* J., *Klein* T., *Kein* Abel, *Takács*, *Szendey*, *Friedrich*, *Brekalovics*, *Szörécs*, *Szigets* és *Bregac*. A felszentelést megelőző szent. emléke- dőket már tegnapelőtt kezdték meg *Waj- dics* Gyula spirituális vezetése mellett, s ma delután két orakor mentek ki Nadasdra.

— **A pécsi főreáliskola tornaversenye.** *Csaky* Albin gróf, volt közoktatásügyi mi- niszternek egyik kiváló érdemét fogja mindtek képezní, hogy a középiskolákban a testedzés, a tornaszatnak megszerzte azt a kiváló fontosságát, mely annak megjár, elvált tüzven ki azon beigazo- tmodást: mens sana in corpore sano. Neki köszönhetők az országos tornaversenye- k, melyeknek mintegy előkészületek képezik az iskolák házi tornagyakorlati és versenyei, a melyent tegnap delután 5 óratól fél 9 óráig este a pécsi állami főreáliskola

is bemutatott. Franciaországban büszkesé- geké képezi a saint gyi katonák előkészítő iskola. Néhány év előtt szemtanúja voltam a saint gyi iskola tanulói fölvonulásának. Július 14-én, a francia közsabadság ünne- pén volt. Az egész katonaság fölvonult, de orkanszerű tetszészár csak akkor tört ki a sazezrekre menő közönségnél, mikor a saint gyi iskola 10.000 növendéke kato- nánan fölvonult; minden század előtt saját gyermekzenekara, mely kizárólag fuvola- kon fujta az egyszerű és mégis oly üte- mes indulót. Franciaország büszkeségét, reményét képezik ezen gyermekek, kik a revanche-eszme megtestesítői! Ezeket vár- ják a franciák az elvesztett tartományok visszahódítását! Tegnap e látvány jött eszembe, mikor a kedves gyermekeket egyenruhában, lelkes arccal, kiváló legyel- metzettséggel fölvonulni láttam! A test és kar művelésének megadatott végre azon fontosság, mint a szellem istapolásának. A mi régi derék tornamesterünk, *Henne- rich* Károly, ki már 20 évnél tovább tanít- ja városunkban a tornaszatot, minden külön bemutatott osztályán külön mutat- vanokat talált, hol a kéz, hol a láb hasz- nálata körül, hol futás, hol a helyes járás tárgyában, majd pedig az egyes tornasz- rek használatát körül. A sok száz mama, aki előtt fiának „less” tartásban gyönyör- ködni, boldogan nézett egyenruhás gyer- mekeire, melyek mindegyike főszemélynek tartotta magát ezen a kedvező idő által elősegített ünneppon. Az igazgató és a tanárok ott sörögtek a gyermekek körül. *Kosztka* György tanár pedig annyira meg- volt az ő osztályával elégedve, hogy — követve az igazgató példáját, ki egyik „próbán”, mert ilyen is volt, perccet szót- togatott szét a diákok között, — meg- perecezte az ő osztályát. Az ünnepegy megkezdése előtt *Simaecsk* Alajos, a real- iskola cnek mestere mutatta be a gyerme- kek jól iskolázott hanganyagát katonaze- kar kíséret mellett, majd a tornagyakorla- tok is zenejének kíséret, miáltal animóban nem volt hiány. Az egyes osztályok be- mutatása után következett a verseny- tornaszás, melynel a következő tanulók nyertek kitüntetést: 1. *Mészás*. Rézler Aurel II. A, Reiserer Béla II. A), Mai István II. B), Engel Ernő II. B), Kristián György II. B). 2. *Magas* úgbris. Ruvald Aladár III. A), Farkas Miklós III. A), Me-

— Hol fáj? Mi bajod?
A gyermek a fejére meg a szívére mutatott.
— Itt, meg itt.
— Feküdjél le, gyere megvetem az ágyat.
— Jó; — felelte a kis leány engedelmesen, s utána ment az anyjának.
Ez megvetette az ágyát, learkarta vet- köztetni, de e ruhástól fekdött az ágyra.
Az anyja oda ült mellé. — En Iste- nem! — suttogta magába, — ha még en- nek is baja lesz!
A kis leány hanyatt fekdött az ágyon, s a szoba gerendás padlástól nézte meroven. Az are piros volt, a szemei szárazon, ijeszt- ően égtek, s a fogai néha halkán össze- keocáltak.
— Mit tegyek veled? Akarsz a fe- jedre hűdget ruhát? — hajolt fölbe az anyja.
— Nem, nem kell, csak a kezét adja ide édes anyám.
A gyermek gyöngédnén simogatta, majd meg idegesen szoritni, mareangolni kezdte az anyja kezét.
Egyszer hirtelen felőlát fordult, s egyenesen az anyja szeme közé nézett.
— Édes anyám, — szolt erősen szo- rítva a kezében tartott kezét, — szeret magam énzem?
— Hogyne, hogyné szeretnék.
— Hát Pistát, Misit, meg Julcsát szereti?
— Bolond gyermek! hogyné szeretném.

ninesen anyi fantáziája, sem szüksége a képzelődésre, mint az uri gyermeknek, ő többet tud, mint amaz.

A szegény ember egy szobába hal a gyermekeivel, előttük mosdik, előttük ol- tózkodik, káromkodik, még pedig ciferán s a gyermek ártatlan lelkéről a kényszerű gorombaság, a nem neki való látványok lefújják a szemérem himpöröt, mint a vi- rárgyelyhebből a hogy kifújja azt a durva vihar.

A kis Koezka Ninna most már meg- felelt magának arra a kérdésre: mi az, beesületeset árnulni?

A szavak értelmét föl tudta fogni, de a tett gondolata homályos volt előtte. Mindegy. Tudta, hogy a a vén asszony rosszat akar az anyjával, tudta hogy az anyja el fogja követni a rosszat s tudta, hogy olyat tenni nem szabad.

A lélegzete majdnem állt arra az erős szívdobogásra ami előfogta, s a te- kintete olyan merev szilajszárgal akadt egy irányba, mintha onnan többé soha- sem akarta volna elvenni.

Az anyja egy idő múlva kijött a szobából. A szemei kivoltak sirva, az area fakó sápadt volt, s a hangja idegen- szerien, topán hangzott, mikor a gyer- meket megszólította.

— Mi bajod Ninna? Beteg vagy?

— Nem tudom; — felelte a gyermek. Az anyja aggodva nézett reá.

száros Zoltán III. B), Vondruska Robert III. B), 3. *Riadógrás*, Kisasszony Győző VII. Mitweg Dénes V. 4. *Sikfűlás* (távol-ság 20 m.) Schönbach Ignac I. A), Pandur Antal I. B), Schwarcz Ernő I. B), Sandl Antal I. A), Farkas Miklós III. A), Mészáros Zoltán III. B). 5. A nyújtó gyakorlatoknál Puskas József VII. oszt. tanuló az özv. Schapinger Mórne által följárult a franks aranyalv, Valek Károly V. o. tanuló pedig a tanári testület által adományozott aranyalv tüntették ki.

— **Mozgalom a bécsi magvásár ellen.** Budapestről e hó 22-éről írta a „Pécsi Újság“-nak: A százas bizottság ma délután tartott ülést a Lloyd-társaság termében Szávost Emil elnöklete alatt. Widder Mór köszönetet szavaz az előkészítet bizottságnak, az elnökök és az eszme megdöntőinek, Schlegelinger Pál és Fleischl Sándornak, amit lelkes helyeslésekkel fogadtak. Hosszabb vita fejlődött ki a felett, hogy mikép járjanak el a külfölddel szemben, mert vannak bécsi cégek is, akik csatlakozni öhajtanak a mozgalomhoz s a százas bizottsággal együtt akarják a propagandát folytatni, úgy Ausztriában, mint a külföldön. A bizottság egyelőre ellátott a bécsi cégek bevonásától. A nagy értekezlet jegyzőkönyvét ki fogják nyomtatni és egyelőre elégségesnek tartják, ha azt nagyobb cégeknek megküldi külföldi üzletbarátainak, akik, ha látni fogják a magyar kereskedők elmaradását, bizonyára maguk sem fognak eljenni; elnök indítványozta ezután, hogy 25 tagu végrehajtott bizottságot válasszának, mely nyomban megkezdje az országos agitációt a magvásár ellen. Az indítványt elfogadták s megválasztották a 25-ös bizottság elnökévé Szávost Emil, jegyzőjévé Steiner Józsefet; tagok lettek: Schlegelinger Pál, Fleischl Sándor, Wermann Léonácz, Bischitz Arthur, Klein Gyula, Leuchtmann Jenő, Berger Dani, Kramer József, Holitscher Edé, Amér Mihály, Wibel Béla, Unger Gyula, Möller Dénes, Spitzler Gyula, Auer Róbert, Pícker Mór, Krausz Károly, Kohn Soma, Widder Mór, Schlegelinger Zsidor, Friedman Károly, Perl Soma, Wottitz M. A végrehajtott bizottság első ülését hétfőn d. u. 2 órakor tartja a Lloyd-társaság termében.

— **A pécsi veterán-egylet jubileuma.** Az első pécsi veterán- és segélyző-egylet

f. évi július hó 8-án kerti ünnepélyvel ünnepeli fennállásának 20-ik évfordulóját. Az ünnepély, melynek a zenét a 44. gyalogrezd zenekara látja el, az egylet saját helyiségében (Tettye-utca 6. szám) fog végbenemni.

— **Esküvő.** Molnár István perlaki kir. járásbírósiq aljegyző k. (szombaton) délután tartotta esküvőjét *Gebhardt* Ferenc takarékpénztári pénztárnok leányával Kati-cával.

— **A kivilágított Pécs.** A tegnap este érkezett budapesti lapokban egy hír jelent meg, mely szerint Pécs sz. kir. város a kötelező polgári házassági javaslat elfogadása alkalmából kivilágította a hazaközlő lakait. Kérdés intézeten hozták, miért nem irtuk le az ünnepséget és miért nem látták a kérdészködők a kivilágítást, be kell vallanunk, hogy nagyon örvendünk ugyan Pécsset cveink diadalának, — de a kivilágítást kizárólag az ember látta, ki nem rendes levezelője ugyan a fővárosi lapoknak, de annyira imponált neki ez a kivilágítás, hogy a saját költségen értesítette erről a budapesti lapokat.

— **A hamis étvénsek gyártói.** Haudler Antal, Dóbor András és Czezei János, ma a déli vonattal vitte föl Bpestre Kovács Antal rendőrhírszót, miután a továbbbi eljárást a budapesti rendőrség illetőleg az ottani ügyészség és törvényszék fogja folytatni.

— **Villámcsapás haltoltja.** Bántáscsek közepében — mint lapunknak írják — kedden nagy zivatar tört ki s a szabadban dolgozó munkások egy nagy fa alá húzódtak, melybe csakhamar beütközött a villam. Schusztér Kristofne és Veicel Anna szörnyen haltak.

— **Péter és Pál napja.** Harkányból értesült lapunkat, hogy az idei koszorúcskát Péter és Pál napján, e hó 29-én tartják meg.

— **A Pécsi Dalárda majálisa.** A Pécsi Dalárda a Hoffer-féle női énekkar tagjai részére, kik a daloskör több énekprodukciónál közreműködtek, nyári mulatságot rendez s ezt jövő kedden, június 26-ikán tartja meg az őszihi erdőben.

— **Elárulott csarnok Pécsett.** A pécsi ipar-tüsteműlet előjárósága elhatározta, hogy ipari cikkeik elárulására szövegkezetet létesít, mely nagy áruesernokot épít s ebben az ipari termékeknek elárulásával fog-

lalkozik. Ez afféle állandó iparkiallítás lenne, a milyen Budapesten is van a városligeti fiparesarnokban. Ez intézmény létesítéséhez az ipar-tüsteműlet kormánysegélyt illetve kamat nélküli kölcsönt öhaj ki- eszközölni, mely legalább is egyenlő legyen az aradi s más hasonló ipari centrumokban levő szövetkezetnek adott segély- lyyel. A módokozat megállapítására bizott- ságot küldött ki az ipar-tüsteműlet.

— **A választók nevjegyzékének betekin- tése.** A hivatalból összeállított lajstroma a pécsi választópótlároknak július hó 5-ikétől 25-ikéig bezárólag a városház iktatóhivatalában, a hatóság egyik tagjának jelenlétében megtekinthető és lema- soltható; a jegyzék ellen felszólalni július 15-ikéig lehet, azontul 25-ikéig pedig e felszólalások lesznek megtekinthető s ugyanez idő alatt lehet ezekre írásbelileg megtenni az észrevételeket is.

— **Öngyilkos parasztember.** Ma délben a vasuti palya házhoz vezetv uton egy negyvenév körül levő parasztember agyon- lölte magát. Az öngyilkosról megállapít- tották, hogy Csonka-Mindszentről való, Marton Ágostonnak hívják. Egy levél volt nála, melyet „egyetlen” Juliskájához címzett, akinek megírja, hogy senki se öka halálának, csupán a nyomorúság. Beszállít- tották a budai külvárosi boncoló kamrába.

— **Állatok veszedelme a vidéken.** A siklósi járásból tartozó *Aderjás* községben a sertés-orbánc járványosan lépett föl.

Színház, irodalom, művészet.

Jászai mint Sappho.

Az ókor történelméből vett drámák és tragédiák a kedvencei Jászainak, a klasszikus tragikának. Nagy előszeretett- tül húzódik azokhoz a szerepekhez, melyek nem a mai kor emberei közül való lényeket festenek. Az ókor asszonyai, vagy legalább a középkornak nagy szen- vedélyek által hajtott királynői a neki való asszonykarakterek. Ezek felénk meg lélekben és testben erős, szinte a mai nőktől eltűnt, kimagasló lények. A modern drámák virágai közé nem illik e hatalmas tölgys, a fuvallesszert fran- ciska ideggyöngője nől közül kéri ez az asszonyi öserő.

Tegnap már visszatért a klasszikus

Mikor a nap lemenőben volt, a gyer- mek végre készen volt tervével.

Szomorú egy terv volt az. Aztán elindult haza.

Ottthon megette sovány kis vacsorá- ját három testvérvél, aztán lefeküdt egy- szerre velők. Mikor kint a kilenc órák huzták, Koczkánál már minden esőnd- esen volt. A gyermekek aludtak, az anyok meg egy széken ül az ablak mellett.

Ninna nem aludt, látta a bevilágító hold fénye mellett anyjának dült arcát, s mikor elvezették a harangozást leszállt az ágyról, s anélkül, hogy az anyja észre vette volna kiment az ajtón.

Mikor a tizet elütötte kint a torony- ban, Koczkáné magára vett egy nagy ken- dőt, oda ment a gyermekek ágáéhoz, sorba esőkolta őket, halkán, és olyan izgatott, olyan kétségbeesett örültséggel, hogy észre sem vette a legnagyobbik gyermek hiányát.

Lassan kinyitotta az ajtót, de ez szo- katlanul lármásan nyikorított, s olyan ne- hezen nyílt ki, mintha valami nehéz tár- gyat akasztottak volna kívülről rá.

Amint Koczkáné megfordult, hogy magu után becsukja az ajtót, egyet siklot- tott, s ajtútan esett össze.

A kis Ninna sovány alakja ott fűg- gött az ajtó sarkára felakasztva.

Nem engedte, hogy elmenjen az anyja.

— Jó. Hát édes apámat szereti édes anyám?

— Az asszony sírni kezdett.

— Hogyne, hogyne szeretném.

A gyermek felugrott az ágyban.

— Hát ahhoz, ahhoz, — szólt láza- san, sütt órával, de tovább nem mondta. Szégyellte, és sokkal jobban szerette az anyját, minthogy kimerte volna ejteni azt a szót, a mit gyermek nem szokott az anyjának mondani.

Egy sóhajjal eleresztette az anyja kezét, vissza feküdt a párnákra, s úgy egy negyed óra múlva leszállt az ágyról.

Az anyja hagyta tenni amit akart.

Kiment az udvarra, s mikor nem vet- ték észre kiment onnan az utcára.

Itt felfelé tartott, s a temető felé in- dult. Batiszt kendőcskéjét jól a szemére huzta, ha találkoznék iskolás pajtásokkal ne ösmerkenek reá, s lassan, gondolkodva haladt a meredek hegyi után felfelé.

Fenn az utca végén egy kút nál megállt inni, ahol egy legény meg egy leány dévajkodott.

A legény esiklandós, pajkos szavakat mondott a leánynak, ez kacagta, a gyer- mek meg pirulva, lopva hallgatta, s mi- kor tovább ment és visszafordult, látta, hogy a legény szilajon, neki hevült arccal ölegette a leányt.

A gyermek hirtelen megfordult, s

reszeketve fogódzott egy nagy vadgözte- nyefa derekába.

— Így lesz, így lesz suttogta magába, de nem tudta, hogy mi lesz így; csak mi- kor még egyszer gyorsan visszajöttantott, ugy tűnt fel lázas képezletében: mintha az a legény a vén pohos Csorta, a leány meg az anyja volna.

A gyermek testén borzongás futott át, s a fogai vaogtak. Alig tudott a fa mellől odább menni, s csak vonszolt lépé- sekkel ért el a temető kapuhoz.

Ezt az utat amit máskor egy negyed óra alatt járt meg, most egy jó óráig járt.

A kapunál jobbra fordult, s egy me- redék keskeny utnak tartva egy nem ré- gen haltott kis sirdomb előtt megállt.

Egyeszerű fakerezt jöelté a kis sirdombot, rajta egy félig hervadt koszoru- val, amit alig egy hete tett oda Ninna.

Itt letérdelt a kereszt elétt, s imád- kozott. Egy miatyánkot meg egy üdvözle- tet mondott el, az elszállt kis barátón lel- kéért, akit Ninna nagyon szeretett, s min- dég imádkozott érte.

Mikor elvégezte imáját leült a föbe, tenyerébe hajtotta a fejét és sokáig, egész estig ott gondolkodott.

A gyermekek lassan gondolkodnak. Egy madár röpte, egy bogár zümögése, egy szál virág látása kizökkeneti gondola- tukat rendes menetéből, s mindig elúlról kezdik a bevézendő dolgot.

világba és Sappho tunikáját vette föl. Grillparzer „Sappho”-jának címszerepe azonban nem az a solo-szerep, amelyet a vendégtájakok közönsége vár a művész-vendégtől. Az egész tragedia a maga egészében fontos, s ugyanannyi művész vendéget kívánna, ahány benne a szereplő alak. Sappho magában — bármily kiváló művésznő alakításában álljon is előtök — nem elégít ki. És azonkívül se mutatja be az a szerep Jaszait, a tomboló erőt, a szenvedélyt harcbanvivő nőt, az isteneket is maga ellen kihívó, mindenekkél dacoló fiúkat. Itt Jaszai a lemondó, szerelmet magába s magával együtt a tengerbe temető leánya Lesbosnak, a visszafojtott szenvedély áldozata. S ezt a szerepet ez a közönség, mely csak nagy ritkán reszesül Jaszai művészetében s mely csak megosztva láthatja Jaszait nem minden szerepében, hanem egy rész csak egyet, a másikban már másik rész gyönyörködhetik: nem fogadták azzal a tombolással, amivel Medeat, Elektrat és Tudor Mariát. Ez azonban a közönség dolga.

Nekünk konstatalnunk kell, hogy Jaszai Sapphoja, az általa eddig nyújtott klasszikus mintától eltérő alakítás is a főessége magaslaltól, olyan magasán, hogy míg az idén látott szerepeinek környezete — ha utána is, de legalább arányban tudott vele lépést tartani, ezuttal teljesen elmaradt tőle. Nemes merseletek, mely meg a kitörések alkalmas idejében se hagyta el, bámulatra keltett mindenkit, a kinek Jaszai művészetét alkalma volt tanulmányra tárgyává tenni.

A közönség, mely tan épen az előző Jaszai-esteken vagy az azokról szálló hírek után hozza szókott az izgalmakhoz vagy azok gondolatához, e lassu tempójú méltóságosan folyó, izgalmas fordulatokat nem tartogató tragediától elintén s így Jaszai játékaiktól se melegedett föl mindjárt. De aztan Sappho családásának első kitörésétől kezdve domborodni látvan a nagy tragika nemes játékát, kitörve tapsolta a művésznőt.

Szereplőitársait — sajna — nem mondhatjuk szerencsésnek megválasztottaknak. R. Balogh Etelk kivéve, aki Melitához, a legjobbasb női alakok egyikéhez, teljesen méltó volt, Laszlo (Phaon), a kiben ugyan sok volt az ügyekzet, nem elégíthett ki senkit, a művésznőt sem, annal kevésbé Bognar (Rhamnes), Polgárné (Eucharis), de legkevésbé a körusből vett alakok s az az illúziót rontó erzeteken, bameész korista-tömeg, mely nem értve a tragediából egy kukkot sem, természetesen nem is viselkedhetik annak megfelelőleg.

Pécsi Lajos.

TÁVIRATAINK.

A főrendiház munkarendje.

Budapest, június 23. (Eredeti távirat.) A főrendiház ma rendkívül csekély látogatottság mellett ülést tartott.

Slávy elnök az ülést megnyitja mire Wekerle miniszterelnök előterjeszti a ház munkarendjét. Ohajtána, hogy a ház a szünetek előtt még egy ülést tartson, melyben több fontosabb javaslat intézetenek el, így a **sommás eljárásról** a képviselőház által megszavazott több kisebb javaslat intézetenek el.

Az egyházközléti javaslatok csak az ősi időszakban volnának tárgyalandók. Minthogy a **delegációk** szeptember második felében lesznek, így a választást most megjejtani. Ez a

házközléti javaslatokat kéri szeptember végén vagy október elején tárgyalni.

Elnök kimondja, hogy a ház így értelemben határoz.

Ezután tárgyalás alá vették a **nem állami tanterők elütéséről** szóló törvényjavaslatot, melyet Szász Károly ref. püspök és Eötvös Lóránt br. közoktatásügyi miniszter főlöszlálási után elfogadtak.

Ugyancsak elfogadták az **állam-adósságokról** szóló törvényjavaslatot is.

Ezután Szlavy elnök közölte a főrendekkel, hogy 8—10 nap mulva ismét ülésre hívja őket össze, mikor is a delegáció tagjait választják meg. Ezután az ülést berekesztette.

A szabadelpvüpartértekezlete.

Budapest, június 23. (Ered. táv.) Az **országgyűlési szabadelpvü parti** vasárnap f. hó 24-én esti 7 órakor értekezletet tart, melynek tárgyát: „a vallás szabad gyakorlatáról”, „az izraelita vallásról”, „a gyermekek vallásáról” és „a totalitateur szabályozásáról” szóló törvényjavaslatok fogják képezni.

Kazán robbanás.

Tura, jun. 22. (Eredeti távirat.) A Podlevszky-féle gőzmalomban ma reggel fél 8 órakor gőzmalomrobbanás volt, 14 súlyos sebesülés történt s eddig 3 haláleset fordult elő. A vizsgálat folyamatban van.

Orosz tanulmánysozmj.

Pétóvár, jun. 22. (Eredeti távirat.) Zitovics, a pénzügyminiszteriumi tanács tagja külföldre utazik, hogy Európa főbb országaiban a tőzsde helyzetét és a kereskedelmi kiképzést tanulmányozza.

Abd el Aziz és testvére.

Tanger, jun. 23. (Ered. táv.) Tezéből jelentik, hogy **Abd el Aziz** a testvére, **Muley Omar**, elismerte szultánának. **Muley Omar** Tezben fenn tartja a rendet. Az európaiak a katonaság védelme alatt állnak. Az Aittusz-törzset, mely ki akarta rabolni Sefru városát, visszaverték. Tezéből kikötőket küldtek oda. Az országutakon rablók garázdálkodnak. Az üzlet pang.

Hivatalos árfolyamok jegyzései a budapesti áru- és értéktőzsdén.

(A Pécsi Újság eredeti távirata.)

Június 23.	Pénzb. art. o. e.
1. Magyar aranyáradek 4 ⁰ / ₁₀₀	120.90
2. Magyar koronáradek 4 ⁰ / ₁₀₀	94.90
3. Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₁₀₀	127.
4. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 4 ¹ / ₁₀₀	102.75
5. Magy. kel. vasut áll. kötv. 1876-ból	124.
6. Magy. földtehrm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀₀	95.
7. Ralmérségi jog megváltási kötvény	100.
8. Horvát-szlavon földtehrm. kötvény	96.
9. Magy. nyeregyorsországy. kölcsön	149.50
10. Tiszaszab. és szegedi sországykölcsön	142.25
11. Osztrák járadék papírban	98.15
12. Osztrák járadék ezüstben	98.
13. Osztrák járadék aranyban	120.75
14. Osztrák koronáradek 4 ⁰ / ₁₀₀	
15. 1866. évi osztrák államsországy	147.
16. Osztrák-magyar bankrészevény	1000
17. Magyar hitelbank-részevény	442.
18. Osztrák hitelintézeti részevény	351.

19. Osztr. magy. államvasuti részevény	340.75
20. 20 frankos arany (Napoleonőrdő)	9.96
21. Német birodalmi marka	61.35
22. Londoni vista	125.25
23. Párisi vista	49.75
24. 20 márkás arany	12.62

Időjelzés: Száraz, meleg.

Gabona-árak.

Hivatalosan följegyezettek Pécs sz. kir. város 1894. évi június hó 23-ik napján tartott hetivásárán.

	őszi	—frt —kr.	—frt —kr.
Buza	tavaszi	—	—
	uj	6 40	6 50
Kétszeres	ó	—	—
	uj	—	—
Rozs	ó	—	—
	uj	5	—
Árpa	őszi	4	4 20
	tavaszi	—	—
Zab	uj	—	—
	őszi	6	—
Bükköny	tavaszi	—	—
	uj	—	—
Repe	—	—	—
Kukorica	4 60	4 80	—
Széna	1 40	1 50	—
Szalma	1 30	—	—

Kínalát: gyenge (mintegy 200 gabona-köcsi volt a piacon.)

Szerkesztői üzenetek.

Müvelt bakfics. A föld területének egy negyedrészre (26 58⁰/₁₀₀ = 135,490,350 négyszög klm.) szárazföld, három negyedrészre pedig (73 42⁰/₁₀₀ = 374,459,650 négyszögkilméter) víz. Legnagyobb a nagy ocean (172,996,200 negyzet klm., lehet ez egy, magában nagyzott, mint az egész világ szárazföldje, a nagy ocean mélysége némely helyen 8500 méter.

P—n L. Mohács. Illető közleményünkkel nem önre gondoltunk. Ez irányban teljesen nyugodt lehet.

PÉCSI SZINKÖR.

Holnap, vasárnap június 24-én

Jászai Mari utolsó fellépte.

Angelő Padua zsnarkoa.

Dráma 3 felvonásban, látta: Hugo Viktor, fordította: Endrődy Sander.

Személyek:

Malipieri Angélo	Peterdi Sándor
Bragadini Katalin	R. Balogh Etel
Tisbe	Jászai Mari
Rodofo	Szakaics
Homodei	Dezseri
Galcoya Ananesti	Kassay
Reginella	Polgárne

Hétfőn, június 25-én

Nádai Ferenc úrnak első felléptével

A három testőr.

Böhözatos vigjáték Herceg F-től.

Felőlés szerkesztő és laptulajdonos:

LENKEI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Újság” nyomdájában.

Henneberg G (cs. kir. udvari szállító) selymgyára **Zürichben**, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, metereként 45 krtól 11 frt 65 krig póstáber és vámmentesen, sima, esikös, koczkázott és mintázottak, damasztóit kb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban). Minták postaföldíróval küldetnek. Svájcha címzet levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 4721

Aláírási felhívás

a Tarnóczy tűzoltószersz- és gépgyár-részvénytársaság ujonnan kibocsátott részvényeire.

A Tarnóczy tűzoltószersz- és gépgyár-részvénytársaság, mely 1891. év óta áll fenn és eddigelé 500,000 forint alaptőkéje után az alapszabályszerű leírások és tartalék-alapjának megfelelő dotatiója mellett részvényeseinek évenként 6 forint osztalekot fizetett, mi 6% kamatozásnak felel meg, 1894. június 17. napján tartott közgyűlésén elhatározta, hogy jövőre tűzifécskendők, tűzoltószerszerek, sárgaréz, ére, acélárúk gyártásán, továbbá víz, gáz és villamvezetékek berendezésén s szakmájába tartozó mellék-üzletek folytatásán kívül gazdasági, valamint szerszám és munkagépeknek nagyobb gyártását a vállalat munkakörébe felyeendő és gyári telepén egy nagy vasöntödét is állít fel.

E célból az alaptőkének két millió fortra való felemelése közgyűléseleg elhaározatván, az ujonnan kibocsájtandó 10,000 db 100 forint névértékű bemutatóra szóló részvényekre nézve ezennel nyilvános aláírás hirdettetik következő feltételek mellett:

1. A 100 forint névértékű bemutatóra szóló részvények kibocsájtási ára részvényenkint 110 forintban határozatatik meg, melyből részvényenkint 10 forint a tartalék-pro fordítottatik.

2. A részvények aláírása alkalmával, vagy legkésőbb f. é. június 26-ig bezárólag a Budapest VIII., IX., X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál Budapesten vagy ezen intézet által meghatározandó fizetési helyeken részvényenkint 30 forint főtendő.

3. A további befizetések ugyanevak a Budapest VIII., IX., X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál következőleg eszközözendők:

a) 1894. augusztus 1-én	részvényenkint 30 forint,
b) 1894. szeptember 1-én	" 25 "
c) 1894. október 1-én	" 25 "

A befizetésekről ideiglenes tértívények szolgáltatnak ki, melyek az utolsó részletfizetés alkalmával társasági részvényekkel főgnak kieseréltetni.

4. A régi részvényesek minden egyes részvény után ugyanevak 110 forint kibocsájtási árbán és a fenti feltételek mellett egy-egy újabb részvényre tarthatnak igényt, de kötelesek e részbeni elővételi jogukat 1894. június 21-ig bezárólag gyakorolni s e célból részvényeiket a folyó szelvényekkel együtt lebélyezés végett a Budapest VIII., IX., X. ker. takarékpénztárnál a fenti határnapig bemutatni, mert ellenesetben e részbeli joguktól elesnek és a fennmaradó részvények az új aláíróknak adatnak ki. Az új részvényesek az 1894. évi osztalékban a régi részvényesekkel egyenlően részesesednek.

5. A részvényaláírás zárhatáridejeül 1894. évi június hó 26-ik napja tűzetik ki.

6. Túljegyzés esetén az igazgatóság fentartja magának a jogot a feles aláírások tetszés szerinti leszállítására.

Ezen feltételek értelmében kibocsátott részvényekre **1894. június hó 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. és 26-an jegyezni** és egyuttal a befizetéseket teljesíteni lehet Budapesten, a Budapest VIII., IX., X. ker. takarékpénztár részvénytársaságnál, Budapesten, Üllői-ut 2. sz. és

a pécsi pénzüntézetek utján.

Kelt Budapesten, 1894. évi június hóban.

A Tarnóczy tűzoltószersz- és gépgyár-részvénytársaság:

Dr. Rosenberg Gyula s. k.

Kossuth Ferencz s. k.

ügyvéd, mint jegyző.

elnök.

Homlokzat - festék - gyár

KRONSTEINER KÁROLY Wien, III., Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

Főhercegi és hercegi uradalmak, és. és kir. katonai raktárak, az összes vasut. bánya és hámortársulatok építkezési vállalatok, vállalkozók és építómesterek, valamint gyártólajdonosok szállítója. Ezeket a festéket épületek befestésére használják, belőlük 40-féle különböző szín van, kékül 16 krtól felfelé, messzben oldható, teljesen hasonló az olajszínekhez. Mintlapokkal és használati utasítással ingyen és bérmentve szolgálok. 4851

Baranyamegyei Hitelintézet mint részv. társaság**BANK- és VÁLTÓ-ÜZLETE**

Király-utca PÉCSETT, Király-utca.

Elfogad **betéteket** folyó számlára és betétkönyvekre 4% kamatozással. — **Előleget** nyújt értékpapírokra, vidéki takarékpénztári részvényekre, vesz és elad mindennemű **értékpapírt** és **tőzs demüveleteket** közvetít úgy a budapesti, mint a bécsi tőzsdén, vesz és elad **utalványokat** minden kereskedelmi piacra.

Váltókat méltányos feltételek mellett leszámítol.**2 forintos államsorsjegyek.**

642. sz. 1894.

4996

Arver si hirdetmény.

Alulírt bír. végrehajtó az 1881. évi 60. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közlárre teszi, hogy a pécsi kir. bíróság 1893. évi 14477. számú végzése következtében dr. Weisz Mór bécsi ügyvéd által képviselt Fuchs Ignác javára

Hocarein József és fiai

ellen 294 frt 43 kr s jár. erejéig foganasított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglatl és 318 frtra becsült papírműből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésen a pécsi kir. bíróság 11561/1894. sz. végzése folytán 294 frt 43 kr. tőkekövetelés, ennek 1893. január 2. napjától járó 6 szaz kamatai s eddig összesen 25 frt 48 krtól bíróilag már megállapított költségek erejéig Pécssett, Ferenciek-utca leendő eszközeslere 1894. évi július hó 10. n. pjának delután 2 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szandekozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi 60. t. c. 107. és 108. §. értelmében készpénzítés mellett a legtöbbet igénynek becsaron alul is eladotni fognak.

Kelt Pécssett, 1894. jun 21.

Fonyó István
kir. bír. végrehajtó.

Igen fontos találmány!**a „COLUMBUS” cimbalomverője.**

Az époly áradásos, mint alakatlan pamutozózt és érnázást feltelegessé teszi a meunyon egyzezen reahuzandó a verőpálcára, melyről mindenkor le is húzóható; a legfinomabb nemezőből készült, a verőpálcákra rásimul és selyemgubó alakú; megszünteti a pyn-tözetet tompító hatását s a kellemetlen kopási helyett kellemes csengő hangokat nyertünk, sőt, sőt, sem pusztul el, minthn esetleges kopás után egy kevéssé forogtatva, ismét egy új verőfejet pádol; ára a verőpálcák minősége szerint: frt 2.—, 2.10, 3.— és 3.50. Keltő a »Columbus»-fejek párja 1 frt, feltalálója a **STERNBERG ÁRMÉN és TESTVÉRE** cég. és. és kir. kiz. szabadalmozott hangszeripar. Budapest, **VII. ker. Kerepesitűt 36. sz.** — A »COLUMBUS» cimbalomverő eszközészeréről kiváló szaklekmények elismerő nyilatkozatai tuskotnak 4044

Kivánatra na y képes árjegyzék cimbalomokról és más egyéb hangszerokról ingyen és bérmentve.

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

Pécssett, Ferenciek-utca 11. szám.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett **alvó, disz- és ebédlő szobák**, mindennemű **fa, vas és kárpitozott bútorok**, képek, tükrök, **függönyök, függönytartók** és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **butorvásárlások** nálam ép oly **jutácyanosan** eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben. 4850

